

AMY HARMON

KUŞ
VE
KILIC

Çeviren
Arzu Altınanıt

*Tanrı'nun sözü diri ve etkilidir,
İki ağızlı kılıçtan daha keskindir.
Canla rubu, ilikle eklemeleri
Birbirinden ayıracak kadar derinlere işler;
Hüreğin düşüncelerini, amaçlarını yargılar:*

Kız çok küçüktü. Büyük olan tek şey gözleriydi, öyle ki bütün yüzünü kaplıyordu, bataklıklardaki sis gibi gri ve heybetli. Beşinci yazındayken ondan iki yaz küçük çocuklar kadardı ve endişelenmeme neden olacak kadar zayıftı. Sağlıksız denemezdi. Aslında hiç hasta olmamıştı. Bir kez bile. Ama çok narindi, neredeyse minik bir kuş gibi kırlgandı. Küçük kemikler, ufacak yüz hatları, nokta gibi bir çene ve minicik kulaklar. Soluk kahverengi saçları uzun ve yumuşacıktı, benzetmeyi daha da ileri götürürsem ona sarıldığımda yüzüme kuş tüyü değişirmiş hissi veriyordu.

O benim küçük tarlakuşumdu. Bu isim, onu gördüğüm anda zihnime girmişti. Tüm Kelimelerin Yaradanı'ndan geldiğini kabul-lenip bir anlam ifade ettiğine güvenerek bu ismi seçmiştim.

"Ne yapıyorsun, Lark?" Ses tonum tam da niyet ettiğim gibi sertti ama kızım, olmaması gereken bir yerde yakalanmış olmasına rağmen korkmadı, hem de biraz bile. Çıkrığın keskin iğnin parmaklarına batmasından ya da avluya bakan yüksek, açık pence-reden düşmesinden endişeleniyordum. Burası benim özel odamdı ve burada olmayı çok seviyordum, özellikle de o benim yanımdayken. Ama o, sözümü dinlemeyerek odaya tek başına girmişti.

"Kukla yapıyorum," diye cevap verdi, sesi o kadar güçlüydü ki

* (İng.) Tarlakuşu –çn

minik bedeniyle komik bir tezat oluşturuyordu. Büzülmüş dudaklarının arasından çıkan pembe dili ne denli odaklandığının göstergesiydi. Avuçlarının arasında sıkıştırılmış bir kumaş parçasına uzun bir sicim dolayıp şekli bozuk olsa da bir baş yaptı. Bacaklarla kolları çoktan yapmıştı ve yerde, hemen yanında halihazırda bitmiş üç kukla daha duruyordu.

“Lark, buraya yalnız girmemen gerektiğini biliyorsun. Senin gibi küçük bir kız için güvenli değil. Ve ben yanında değilken kelimelerini kullanamazsın,” diye denedim bu kez.

Üzgün gözlerini bana dikerek, “Ama sen uzun süredir yoktun,” dedi.

“Bana öyle bakma. Söz dinlememenin bahanesi yok.”

Başını eğdi, omuzları düştü.

“Özür dilerim, anne.”

“Bunu hatırlayacağına ve laf dinleyeceğine söz ver.”

“Söz veriyorum hatırlayacağım... ve laf dinleyeceğim.”

Bu sözü ikimizin de idrak etmesini, sözüne bağlı kalmasını sağlamak için bir süre havaya kazınmasını bekledim.

“Şimdi... bana kuklalarını anlat.”

“Bu dans etmeyi seviyor.” Sol tarafındaki yamuk yumuk bebeği gösterdi. “Bu da tırmanmayı...”

Sevgi dolu bir tonla, “Çok iyi tanıdığım küçük bir tarlakuşu gibi,” diye araya girdim.

“Evet. Benim gibi. Bu ise zıplamayı seviyor.” En küçük kuklayı kaldırdı.

“Peki ya bu?” Henüz bitirdiğı kuklayı gösterdim.

“O bir prens.”

“Öyle mi?”

“Evet. Kuklalar Prensi. Ve uçabiliyor.”

“Kanatları olmadan mı?”

Ona daha önce söylediğim şeyi cıvıdayarak tekrar ederek, “Evet. Uçmak için kanada ihtiyacın yok,” dedi.

“Neye ihtiyacın var, kızım?” diye sorarak onu sınadım.

İri, yeşil gözleri cevabı biliyor olmaktan dolayı ışıldayarak, “Kelimelelere,” diye cevap verdi.

“Göstereşene,” diye fısıldadım.

En yakınındaki kuklayı aldı ve dudaklarını kuklanın göğsüne, kalbin olması gereken yere bastırdı.

Kuklanın bunu yapabileceğine inanarak, “Dans et,” diye fısıldadı. Kuklayı yere koydu ve birlikte izlemeye başladık. Küçük bez bebek bükülmeye, biçimsiz kollarını ve bacaklarını kaldırıp odanın içinde zıplayarak dönmeye başladı. Hafif bir kahkaha attım. Küçük Lark bir kukla daha aldı. Dudaklarını göğsüne bastırarak, “Zıpla,” dedi. Kukla elinden yere atladı ve dans eden bebeğin arkasında sessizce zıplamaya başladı.

Aynı hareketi tekrarlayarak kalan kuklalara da komut verdi ve bebeklerden biri perdelere tırmanır, Kuklaların Prensi kollarını eğri büğrü kanatlar gibi açıp mutlu bir kuş gibi yükselip pike yaparak havada uçarken büyülenmiş hâlde onları izledik.

Lark minik ellerini çırparak yeni arkadaşlarıyla dans ediyor, zıplıyordu. Ben de onunla dans ediyordum. O kadar keyifliydik, kendimizi bu olaya o kadar kaptırmıştık ki çok geç olana dek kapının dışındaki koridordan gelen çizmelerin sesini duymadım. Bu denli dikkatsiz olmam çok aptalcaydı. Bu, ben değildim.

“Lark, kelimelerini geri al,” diyerek kapıyı kilitlemeye koştum.

Lark dans eden bebeği yakalayıp kelimesini ona öğrettiğim gibi göğsünden nefes çeker gibi geri aldı.

Kelimeyi içine çekerek, “*Te snad*,” dedi. Zıplayan kukla ayağının dibinde koşturuyordu, onu avucuna alıp, “*Alpız*,” diye fısıldadı.

Kapı bir kez çalındı ve uşağım Boojohni bana seslendi, sesi telaşlıydı.

“Leydi Meshara. Kral burada. Lord Corvyn hemen gelmeniz gerektiğini söylüyor.”

Tırmanan kuklayı ağır kapının yanındaki taş duvara tırmanırken yakaladım. Lark’a fırlattım, o da diğerlerine yaptığı gibi kelimeyi geri aldı.

Telaşlı gözlerle yüksek kırışlara ve karanlık çatlaklara dikkatle bakarak, “Uçan nerede?” diye fısıldadım. Sonra göz ucuyla onu gördüm. Açık pencereden dışarı uçmuş, rüzgâra kapılmış bir mendil gibi oradan oraya savruluyordu. Ama hiç rüzgâr yoktu.

“Leydi Meshara!” Boojohni de bizim kadar telaşlıydı ama sebeplerimiz çok farklıydı.

“Gel, Lark. Sorun çıkmayacak. Diğerlerinin göremeyeceği kadar yüksekte uçuyor. Arkamda dur, anladın mı?”

Lark başını tamam der gibi salladı, onu korkuttuğumu görebiliyordum. Korkması için sebep vardı. Kralın ziyareti asla memnuniyetle karşılanmazdı. Kapıyı açtım ve ağırbaşlı bir edayla Boojohni’yi selamladım. Boojohni arkasını dönüp peşinden gideceğimi bilerek uzun adımlarla yürümeye başladı.

Şatonun geniş avlusunda yirmi atlı toplanmıştı ve eteğimden ayrılmayan Lark’la oraya vardığımda kocam, Kral’ı küçük gören biri için onun ayaklarını öpmeye fazlasıyla hazır bir hâlde diz çökerek reverans yapıyordu. Korku hepimizi zayıf karakterli yapmıştı.

Kral gür bir sesle, “Leydi Meshara,” dedi ve kocam ayağa kalkıp yüzünde rahatlama ifadesiyle bana döndü.

Olması gerektiği gibi eğilerek reverans yaptım ve Lark da Kral’ın gözlerinin içine bakarak benim hareketimi taklit etti. Kral’ın ilgisi için rekabet etmeyi düşündüğüm bir dönem olmuştu. Enoch Lordu’nun torunuydum, soyluydum ve Degn Kralı Zoltev’in cazibesine kapılmıştım. Bu, onun buğday başaklarından eğirdiği ipliklerle uzun, altın kurdeleler örerken yakalanan yaşlı bir kadının ellerini kestiğini görmemden önceydi. Onun yerine Lord Corvyn’le bir evlilik yapmamı sağlaması için babama yalvarmıştım. Corvyn zayıftı ama kötü huylu değildi, yine de zayıflığın da aynı derecede tehlikeli olup olmadığını merak ediyordum. Zayıflık, kötü huyun gelişmesine fırsat verirdi.

“Erkek evladın yok mu, Corvyn?” diye sordu Degn Kralı kibar bir tonla.

Kocam bu konuda gerçekten büyük bir hicap duyuyormuşçasına utanç içinde başını iki yana salladı ve içimi öfke dalgası kapladı.

“Oğluma krallığını gösteriyorum. Tüm bunlar bir gün onun olacak.” Kral Zoltev, sanki tepemizdeki göğün ve soluduğumuz havanın da sahibi oymuşçasına bir tavırla şatoyu, dağları, hatta hürmet içinde diz çökmüş olan insanları gösterdi.

“Prens Tiras, halkının seni görmesine izin ver.” Kral eyerinde dönüp oğluna öne çıkmasını işaret etti.

Kral Muhafızları iki yana çekilip büyük, siyah bir at üzerindeki oğlanın babasının yanına gelmesi için yol açtı. Oğlan sırık gibi ve sıskaydı; dirsekleri, omuzları, dizleri ve ayakları ergenliğin zirvesindeydi. Saçı ve gözleri siyahtı, neredeyse altındaki at kadar siyah. Annesi —merhum kraliçe— Jeru’dan değil, halkı koyu tenleri ve kılıç becerileriyle tanınan güneydeki bir ülkedendi. Oğlan at üzerinde son derece rahat görünüyordu ama askerler onu korumak istemesine etrafında gevşek bir daire oluşturdular. Göğsüne kraliyet arması takmamıştı ve atı diğer tüm muhafızlarınkı gibi yekpare yeşil bir kumaşla kaplıydı ama bu, güvenliği için olabilirdi. Sevilmeyen —hatta sevilen— bir kralın oğlu olmak sizi kaçırılacak ya da intikam alınacak bir hedef hâline getirirdi.

Yerlere kadar eğilerek bir kez daha reverans yaptım ve Lark arkamdan fırlayıp her zamanki gibi korkusuzca Prens’in atına dokunmak için elini kaldırdı. Kocaman atın yanında küçük bir peri gibi görünüyordu; Prens kısırağından aşağı doğru sarktı ve onu atıyla tanıştıtararak selamlaşmak için elini uzattı. Lark minik elini onun avucuna sokarak keyifle kıkırdadı ve eline hafif bir öpücük kondururken Prens gülümsedi. Dudakları Prens’in tenine değdiğinde Lark’ın fısıldadığını düşündüm ve birden masum armağanlarından birini sunacağı korkusuna kapılıp onu geri çekmek için öne doğru bir adım attım. Ama ne ona ne de Prens’e bakan biri vardı.

Gruptan bir şaşkınlık nidası yükseldi ve gözlerimi kaldırdığımda kanat çırpın beyaz kuklanın havada dans ettiğini gördüm. Mu-

hafızlardan biriyle atı, tuhaf gövdeli bir güvercin gibi pike yaparak inişe geçmiş aptal yaratığı izlerken kısa bir sessizlik oldu. Sürekli annesinin eteğine yapışan bir çocuk gibi kukla da yaratıcısına geri dönmüştü.

“Baba, bak!” Konuşan Prens’ti ve komik, uçan nesne onu büyülemişti. “Bu sihir!”

Lark ürkek bir tonla, “Kuklalar Prensi bizi takip etmiş, anne,” diye fısıldadı ve elini tek bir kelimeyle doldurduğu bebeğe doğru uzattı. Uç. Son derece zararsız. Son derece masum. Son derece ölümcül.

Uçan kuklayı havadan çekip aldım ve avucuma sokuşturup elimi arkama götürdüm. Lark korkudan arkama sinmişti. Minik ellerinin eteğimi çaresizce çekiştirdiğini hissedebiliyordum ama dikkati onun üzerine çekme riskine girmedim.

Kral’ın askerleri tıslarcasına, “Sihir!” dedi ve tılsım birden bozuldu. Atlar şaha kalktı, kılıçlar kınlarından çekildi. Prens, sadece birkaç saniye önce uysal duran atını sakinleştirmeye çalışarak dehşet içinde izliyordu.

Kral soluk soluğa, “Sihir!” dedi. Tamamen farklı tür bir gücü çağırıyormuşçasına kılıcını göğe doğru uzatıp, “Cadı!” diye bağırdı. Atı şaha kalktı ve Kral’ın gözleri parıldadı.

“İtiraf et, Leydi Meshara,” diye gürledi. “Diz çök ve itiraf et ki ölümün hızlı olsun.”

“Beni öldürürseniz hem ruhunuzu hem de oğlunuzu göklerde kaybedersiniz,” diye uyardım, bakışlarım kısa bir süre benimle göz göze gelen, elleri devasa atının yelesine yapışmış genç oğlana kaydı.

Zoltev bir kez daha, “Diz çök!” diye emretti, kibirli öfkesi havada yankılandı.

“Siz bir canavarsınız ve Jeru ne olduğunuzu anlayacak. Ne kılıcınız önünde diz çökeceğim ne de sanki Tanrı’m sizmişsiniz gibi itiraf edeceğim.”

Lark sessizce ağlıyordu; dudaklarını avucumun içindeki kuklaya bastırıldığını hissettim.

“Çu,” diye fısıldadığını duydum ve Kral son hükmü vererek kılıcını salladığında kıpırdanıp duran kukla hareketsiz kaldı. Biri çılgılık attı ve ses sanki Kral göğü ikiye yarmış ve yarıktan korku damlıyormuşçasına kesilmeden devam etti. Küçük kızımı koruma-ya alarak toprağa düştüm, kuklayı hâlâ elimde sımsıkı tutuyordum.

Acı yoktu. Sadece baskı. Baskı ve hüznün. İnanılmaz bir hüznün. Kızım bu devasa yeteneğiyle tek başına kalacaktı. Onu koruma şansım olmayacaktı. Bedenimden fışkıran kanın onun üzerine sıçradığını hissettim ve dudaklarımı kulağına bastırarak yaşayan her şeyi betimleyen kelimeleri çağırdım.

“Yut, kızım, dudaklarında toplanan bu kelimeleri içine çek. Ruhun en derin yerine kilitle, çıkacakları zaman gelene kadar sakla. O saate kadar ağzını güce kapat, o vakte kadar ne lanet oku ne de tedavi et. Konuşmayacaksın, söylemeyeceksin. Cenneti ve cehennemi çağırmayacaksın. Öğrenecek ve gelişeceksin. Sessiz ol, kızım. Hayatta kal.”

Birinin bağırdığını, merhamet dilediğini duydum ve Boojohni üzerime kapanıp beni yeni bir darbeden korumak için elinden geleni yaptı. Ama yeni bir darbeye gerek kalmayacaktı.

Corvyn dehşet içinde feryat ederek yanımda diz çöktü; başımı Lark'ın kulağından çekip kocamın korkudan nemlenmiş ve afallamış gri gözlerine baktım. Hiç olmazsa onun hayatta kalabilmesi için onu güçlü kılmak, inandırmak zorundaydım. Bütün dikkatimi söylemek zorunda olduğum şeye verdim. Söyleme gücüm taş zeminde akıyordu.

“Lark'ın kelimelerini sakla, Corvyn. Çünkü eğer o ölürse... hatta zarar bile görürse sen de aynı kaderi paylaşacaksın.”

Benim gözlerim kapanırken onunkiler kocaman açıldı ve kelimeler de dünya da sessizliğe gömüldü.

Başlangıçta Söz vardı. Söz Tanrı'yla birlikteydi ve Söz Tanrı'ydı.

Kelimeleri söyleyemiyorum. Ses çıkaramıyorum. Düşünceler ve duygular var. Resimler ve renkler var. Hepsi içimde sıkışıp kalmış çünkü kelimeleri söyleyemiyorum.

Ama onları duyabiliyorum.

Dünya kelimelerle canlı. Hayvanlar, ağaçlar, otlar ve kuşlar kendi kelimeleriyle mırıldanır.

“Yaşam,” derler.

“Hava,” diyerek nefes alırlar.

“Sıcaklık,” diye mırıldanırlar. Kuşlar, “Uç, uç,” der ve yapraklar, “Büyü, büyü,” diye fısıldayarak açarken onlara doğru salınırlar.

Bu kelimeleri seviyorum. Ne aldatma var ne de karmaşa. Kelimeler basittir. Kuşlar mutludur. Ağaçlar da. Yaradılıştan mutludurlar. VAR OLDUKLARI için mutludurlar. Her canlının bir kelimesi var ve ben hepsini duyabiliyorum.

Ama söyleyemiyorum.

Bana kelimeleri annem nakletti. Yaratıcı, dünyaları yarattı. Kelimeleriyle aydınlığı ve karanlığı, suyu ve havayı, bitkileri ve ağaçları, kuşları ve hayvanları yarattı ve bu dünyaların tozundan ve topraktan çocukları yarattı, kendi görüntüsüyle biçimlendirdiği ve toprak bedenlerine yaşam nefesi verdiği iki oğlan ve iki kız.

Başlangıçta her çocuğa bir kelime bahşetti, özel bir beceriyi hayata geçiren güçlü bir kelime, dünya üzerindeki yolculuklarında onlara rehberlik edecek değerli bir hüner. Her tür şeyi —otları, yaprakları, bir tutam saçını— altına dönüştürebilmesi için bir kıza *dönüş* kelimesi bahşedildi. Bir oğlana *değiş* kelimesi bahşedildi, bu ona kendini orman hayvanlarına ya da havadaki canlılara çevirme hüneri kazandırdı. Kardeşlerinin hastalık ve yaralarını tedavi edebilmesi için diğer oğlana *iyileş* kelimesi bahşedildi. Bir kıza da *söyle* kelimesi bahşedildi, böylece gelecekte neler olacağını önceden haber verebilecekti. Bazıları, bu kızın kelimelerinin gücüyle geleceği şekillendirebileceğini söyledi.

Dönüştüren, Değişen, İyileştiren ve Söyleyen uzun bir yaşam sürdüler ve bir sürü çocukları oldu ama dünyadaki yaşam, kutsanmış kelimeler ve olağanüstü yeteneklerle bile tehlikeli ve zordu. Çoğu zaman ot, altından daha çok işe yarıyordu. İnsanoğlu, hayvandan daha makbuldü. Şans, bilgiden daha baştan çıkarıcıydı ve aşk yoksa ebedi yaşam çok anlamsızdı.

İyileştiren, hasta olduklarında kardeşlerini iyileştirebiliyordu ama onları kendilerinden koruyamadı. Değişen erkek kardeşi zamanının çoğunu —hayvanlarla çevrelenmiş hâlde— bir hayvan gibi geçirip nihayet onlardan birine dönüşürken sadece izledi. Değişen'i çok seven Dönüştüren üzüntüden deliye dönüp tekrar tekrar o kadar çok değişti ki sonunda tırmanıp çıktığı dünya kuyusunun yanında duran altından bir hüznün heykeline dönüştü. Tüm bunları öngördüğünü fark eden Söyleyen, bir daha asla konuşmamaya yemin etti ve onlarsız tek başına kalan İyileştiren şifa vermeyi reddederek kahrından öldü.

Çocuklar yeryüzüne yayıldı ve yıllar onyıllara, onyıllar asırlara dönüştü. Sayıları gitgide arttı ve kelimelerinin gücünü ya da değişme, iyileştirme ya da dönüştürme hüneri taşıyan bir sürü insan oldu. Ama bu gücün etkisi azaldı ve hünerler karışarak değişime uğradı. Yeni hünerler ortaya çıktı ve bazıları da tamamen yok oldu. Çocukların bir kısmı ise bu hünerlerini zarar vermek için kullandı.

Değişen'in soyundan gelen ve kendini ejderhaya çevirebilen bir kral bütün kırsalı yakıp yıktı, ülkeyi kırıp geçirdi ve ona karşı koyan insanları öldürdü. Kral olmak isteyen güçlü bir cengâver, ejderhayı öldürdü ve korku içindeki halkın sevgisini kazandı. Herkesin aynı hünere sahip olması gerektiğini iddia etti. Diğer insanlar üzerinde onlara bir avantaj sağladığından dönüştürebilen, söyleyebilen, değişebilen ya da şifa verebilen insanların hünelerini kullanmama-ları gerektiğini söyledi. Halk kıskançlık ve korku içindeydi; bazıları bu hırslı cengâverle hemfikir olmasa da çoğunluk onu destekledi. Oğlu bir İyileştiren sayesinde kurtulmuş olan bir kadın bu hünere-lerin herkese *çok* faydası olduğunu iddia etti. Çok şiddetli bir fırtı-na çıkacağını söyleyerek erken hasat yapması konusunda onu uya-ran bir Söyleyen sayesinde mahsulü kurtulan bir adam ona katıldı.

Ama korku ve tedirginlik sesleri her zaman daha yüksektir, bu yüzden Söyleyenler, İyileştirenler, Değişenler ve Dönüştürenler birer birer yok edildiler. Bu özel hünere —herhangi birine— sa-hip olanlar korkup hünelerini birbirlerinden saklamaya başlaya-na dek Söyleyenleri yakarak öldürdüler. Dönüştürenlerin ellerini kestiler. Değişenleri tıpkı benzedikleri hayvanlar gibi avladılar ve İyileştirenleri köy meydanlarında taşladılar.

Cengâver, kral oldu ve arkasından oğlunun saltanatı başladı. Bahşedilmişleri halktan uzaklaştırmak için tetikte olan, eşitliğin hiç kimse özel olmadığına ve kelimelerin gücü yok edildiğinde gerçekleşeceğine inanan cengâver krallar nesiller boyu tahtı elle-rinde tuttu.

Annem kelimeleri yarattı. O, bir Söyleyen'di ve kelimeleri si-hirliydi. O söyler, kelimeler yaşam bulurdu. Gerçek. Doğru. Babam bunu bilir ve korkardı. Gerçek hoş karşılanmadığında kelimeler korkutucu olabilir.

Annem kelimeleri konusunda dikkatliydi, öylesine dikkatliydi ki öldüğünde onları sessizleştirdi. Şimdi sessizce beni sarıp sar-malıyorlar, tıpkı konuşarak onları var edecek birini bekleyen sessiz bekçiler gibi.

Ama ben yürürken orman ses doluydu.

Gece bana fısıldıyor, kelimeler birbirlerinin üzerine katman katman yayılıyordu. Baykuş, *Kim*, diye bağırdı ama cevabı öğrenmek istemedi. Zaten biliyordu ve korkusuzca izliyordu. Tepemdeki ay kocaman, ayaklarımın altındaki toprak yumuşaktı ve diğer sessiz yaratıklara ait olma duygusunun tadını çıkarıyordum. Aynıydık. Yaşıyorduk ama kimse bizi fark etmiyordu. Parmak uçlarımı pürüzlü bir ağaç kabuğuna sürttüm ve beni selamladığını hissettim ama bu, kelimedenden ziyade bir histi. Dünya uyuyordu. Dünya kadar derin olmasa da orman da uyuyordu. Burada uyanmakta olan bir dünya vardı ve arkadaşımış gibi hissettiğim ağaca yaslanıp huzurun her yanımı sarmasına fırsat verdim.

Yaprakların arasında acı bir çığlık koptu ve sükûneti delip geçti. Ağacın kendi içine çekilmesine ve etrafımda uçuşan kelimelerin aniden susmasına neden oldu, sadece tek bir kelime kaldı. Orman, *Tehlike, Tehlike*, diye haykırıyordu ama kaçmak yerine sese doğru döndüm.

Bir şey korkunç bir acı içindeydi.

Neden ona doğru koştuğumu bilmiyorum. Ama koştum. Karanlığı delip geçen ve tüylerimin uyarırcasına diken diken olmasına neden olan o çığlığa doğru koştum. Çığlık kısa bir an susup sonra yeniden yükseldi. Ölüm çığlığı... Tökezleyerek koşup bir açıklığa çıktığımda aniden durdum. Orada o güne kadar gördüğüm en büyük kuş ay ışığıyla kaplanmış yatıyordu. Yere çöktüm, göğsünden bir ok çıkıyordu. Zar zor aldığı her nefeste tüyleri titreşiyordu. Her seferinde yumuşak adımlar atarak dikkatle yaklaştım.

Bir annenin çocuğunu sakinleştirdiği gibi sakinleştiremezdim onu, söz konusu sevilen bir evcil hayvan ya da sadık bir at olmadıkça insan sesi hayvanları nadiren sakinleştirirdi. Karşımdaki, ikisi de değildi. Kuş şaşaalı beyaz başını kaldırdı, siyah gözler yüzüme çevrildi ve tedbirli bir çaresizlik içinde bana baktı. Kanatları uçma güdüsüyle titredi ama bundan fazlasına gücü yoktu.

Bir kartaldı, sadece uzaktan göreceğiniz türden bir kartal, o da

eğer görme şansınız olursa. Görkemli beyaz başı, uçları kan kırmızısına boyanmış is karası tüyleriyle çok ihtişamlıydı. Ona dokunmaya cesaret edemedim, kendi iyiliğim için değil, kartalın iyiliği için. Dokunuşum onu rahatlatmayacak, aksine korkutacak, kuş uçmaya uğraşacak ve bu da sadece acı çekmesine neden olacaktı. Yanına çömeldim ve onu inceleyerek acısını hafifletecek ne yapılabileceğini saptamaya çalıştım, tabii yapılabilecek bir şey varsa.

Uzanıp bana yakın kanadına elimi koydum. Gözlerimi kapatarak içimden ona doğru bir kelime, düşünceleri kapsayan sessiz bir enerji itekledim. Hayvanların ruhlarını benimle paylaşma yolu buydu ve onlara bir şey yaptırmak istediğimde farklı derecelerde işe yarar görünüyordu.

Güvendesin, dedim ona sessizce. *Güvendesin*.

Elimin altındaki kanadın titremesi birden durdu. Gözlerimi açıp minnetle ona baktım. *Güvendesin*, dedim bir kez daha. Tamamen hareketsizleşti ama gözleri yüzüme kilitlendi ve nefesi daha sıkıştı.

Ölmek üzereydi.

Ok çok derine saplanmıştı, onu çekip çıkarmak hayvanı daha çabuk öldürürdü. Acısını ve onu bulup ölmeden yemeye kalkabilecek hayvanları düşününce daha da endişelendim.

Ayrıca bir de ok meselesi vardı. Oku atan neredeydi?

Tüm duyularımı harekete geçirerek dikkatle kulak kabarttım; ağaçların sohbetlerini, gece hayatının mırıltısını ve rüzgârın hışırtısını duydum. Tehlike ya da korku hissedemedim ve insan düşüncesini yaklaştığını sezmedim, duymadım. Belki de kartal, okçudan kaçıp yere düşmeden önce belli bir mesafe uçmayı başarmıştı.

Işık. Kuştan yükselen kelimeyi hissettim. *Işık*. Bu arzusunun gün ışığı olup olmadığını merak ettim, sanki gün ışığı onu kederinden kurtaracakmış, sanki ölümünün sorumlusu geceymiş gibi. Ya da kuş onu tanrıların arasındaki uçsuz bucaksız göklere çağıran parlak sonsuzluğun ışıltısını görüyordu.

Işık.

O zamana kadar kalabilirdim. Eğer kuş o kadar dayanırsa şafak

sökene kadar kalabilirdim. Bir dünyadan ayrılıp diğerine uçarken bu avcı hayvanın yanına hiçbir şeyin yaklaşmasına izin vermeyecektim. Yanına uzanıp elimi göğsünün ipeksi tüylerinde gezdirdim.

Niyetimin bütün enerjisini onun acı dolu nefes alışlarına bastırıp fenerimi yanık, arzularımı güçlü tuttum.

Rahatla, dedim ona. *Huzur. Sakinlik. Sükûnet*. Bu kelimeler şifa değil, merhemdi sadece. Nihayetinde ben bir İyileştiren değildim. Ama sadece bir istek olsa da ona şifa vermeye de çabaladım. Çok görkemliydi ve ben onun ölümünü izlemekten nefret ediyordum.

Boojohni beni aramaya gelecekti. Homurdanacak, dırdır edecek, ağrıyan ayaklarından ve boğum boğum olmuş dizlerinden şikâyet edecekti ama gelecekti çünkü beni seviyordu ve kısa süre içinde geri dönmezsem merak edecekti. Babam, ben çocukken beni ona bağlamıştı. Başa çıkılmaz bir köpek gibi bağlamıştı. Babam bana bir şey olmasından çok korkuyor, beni asla korumasız bırakmıyordu. Bana bir şey olmamasını sağlamak Boojohni'nin göreviydi. O zamanlar aynı boydaydık, bu da gittiğimiz her yerde acımasızca cezalandırılmış iki yaramaz çocuk gibi görünmemize neden olurdu. Boojohni bu durumdan benim ettiğimden daha çok nefret ederdi. Ama sıkıntısı ve utancıyla başa çıkabiliyordu. Benim utancım ise dikkate alınmıyordu.

Boojohni bir troidü, alnının gerisinden başlayıp sırtına kadar inen dağınık saçlarıyla uyumlu, etkileyici sakalının üstündeki küt ve etli burnuyla yetişkin bir adamdan ziyade maymunu andırıyordu. Tamamen yetişkin boyu sadece bir metre yirmi santimdi ama elbise giyer, iki bacağı üzerinde yürürdü ve insan ırkından dışlanacak ilk canlı olmasına rağmen her insan kadar akıllıydı.

Artık Boojohni'den daha uzundum ama ona bağlanamayacak kadar büyümüş olsam da o, hâlâ benim koruyucumdu. Babam ne kadar çabalasa da eve hapsolmayacaktım. Endişesi sevgiden kaynaklansaydı tahammül etmesi daha kolay olurdu. Ama kendini koruma duygusu ve korkudan kaynaklanıyordu, annem öldüğünden beri de aramızdaki gerginlik gitgide artmıştı.

Hafifçe iç çektim, bir puflamaydı sadece ama kartal gözlerini kaldırıp dikkatle bana baktı.

Işık. Bu kelime bir kez daha yükseldi. Israrcı. Sorgulayıcı.

Başını okşayarak, *Yakında*, diye onu teselli ettim. Yalan söylüyordum. Işık falan olmayacaktı. Şafağa saatler vardı. Ama yanında kalacaktım, Boojohni istediği kadar homurdanabilirdi. Burnu babamın av köpekleri gibiydi. Beni bulmayı kafasına takarsa kolayca bulurdu.

Hafif serinliği engellemek için bacaklarımı elbisemle örtüp pelerinime sarılarak daha rahat bir pozisyon aldım. Ekin zamanı hızla yaklaşıyordu ve neyse ki kar yerden kalkmıştı. Ağaçlar yeşile bürünmüştü ve altımdaki otlar yoğundu. Başımı koluma yaslayıp vücudumu kuşun etrafına yarım ay şeklinde doladım ve düşüncelerimle şifa vermeye çalışarak diğer elimle onu okşamaya ve sakinleştirmeye devam ettim.

Kötü bir koruyucu olduğumu ispatladım.

Onu teselli etmek ve huzursuzluğunu gidermek için bütün enerjimi zavallı kuşa geçirmeye o kadar büyük bir azimle, o kadar güçlü odaklandım ki kendi zihinsel telkinlerim yüzünden rehavete kapılıp derin bir uykuya daldım.

Boojohni'nin yanaklarıma hafifçe vuran tombul, küçük elleri ve doğudaki ağaçların arasından süzülen şafağın gözkapaklarımı gıdıklayan altın rengi filizleriyle uyandım. Kaskatı kesilmiş ve üşümüşüm; sol kolum uyuşmuştu ve sağ elimde yer yer kırmızıya boyanmış uzun, siyah bir tüy vardı.

Kartal gitmişti. Kan ve birkaç tüy dışında geride çok az şey kalmıştı. Ölmüş müydü? O kadar hızlı ayağa fırladım ki adımı seslenerek ormanda dolaşmaması gerektiğini çok iyi bilen Boojohni'yi ürküttüm. Cevap veremediğimden seslenmesi bir işe yaramıyordu. Burnunu ve sevdiğim yerler konusundaki bilgisini kullanmıştı ama elimi sımsıkı tutup dikkatimi kendisine çektiğinde yorgun ve rahatlamıştı.

Telaşımı fark edince, "Ne oldu?" diye sordu.

Kanı ve tüyleri işaret ettim. *Kartal. Yaralı.*

Elimle belli belirsiz bir işaret yaptım. Boojohni'nin ona aktarmaya çalıştığım kelimeleri hissedip hissetmediğini ya da el hareketlerimi anlayıp anlamadığını bilmiyordum. Belki uzun süredir yoldaş olmaktan ya da ortak yaşanan onca şeyden kaynaklanıyordu ama Boojohni'yle benim kendimize özgü bir lisanımız vardı ve bu lisan ne kadar ilkel olursa olsun iletişim kurmayı başarıyorduk.

“Gitmiş. Bir şey onu çekerek götürmüş gibi görünüyor,” diye homurdandı sadece. Pişmanlık içinde başımı eğdim. Ben bir şey duymamıştım. Mutlaka bir şeyler duyardım. Bundan emindim. Eğer kartal ölmediyse ve kurt sinsice yaklaşmadıysa.

Kurt?

Sanki yüksek sesle konuşmuşum gibi, “Hayır,” diye homurdandı. “Kurt değil. Bir insan.” Topraktaki yarım topuk izini işaret etti. “Bu, bir hayvan değil.”

Ok.

Başını kaldırıp bana baktı. Hafifçe kalbime vurdum ve ok atarmış gibi kolumu geriye doğru çektim. Görünen o ki okçu sonunda avını bulmuştu. Sadece kuşu istediği için şanslıydım. Son derece savunmasızdım.

Boojohni kaşlarını çatarak bana baktı, belli ki o da aynı şeyi düşünüyordu. Ayağa kalktı ve iz sürmekten vazgeçip ellerini kalçasına koydu.

“Yumuşak kalbin beynini ele geçirip onu pelteye çeviriyor. Öldürülebilirdin, Küçük Kuş. Ya da daha kötüsü olabilirdi.”

Söylediklerinin doğru olduğunu kabullenerek başımı eğdim. Ama bu, hiçbir şeyi değiştirmiyordu. Hiçbir şeyi *değiştirmeyecekti*. Ne yapacaksam yapacaktım ve o da bunu biliyordu. Bir süre daha hareketsiz kalıp kuşu aradım, havada izlerine bakındım ama ondan tek bir iz görmedim. Gitmişti. Teslim olmuş bir ifadeyle iç çektim ve pelerininim kukuletasını başına geçirdim. Başıma dolanmış kalın saç örgüsü dikenli bir taç hissi veriyordu ve muhtemelen de öyle görünüyordu. Saçımdan az önce bir yaprakla bir parça tüy çıkarmıştım. Görünüşüne önem veren biri değildim ama şatoya döndüğümde dikkat çekmek istemiyordum.

“Lütfen, lütfen, trollerin ve diğer kutsal varlıkların aşkına, bir yarasa gibi ormanda dolanıp durmaktan vazgeç, sen küçük bir hanımefendisin.” Boojohni birkaç ciddi homurdanma tarzı geliştiriyordu. Sert bir tonla konuşuyordu ama ondan yükselen kelime *sevgiydi*. İnsanların düşüncelerini ağızlarından çıktığı gibi

duyamıyordum. Duyduğum tek tek kelimelerdi, baskın kelimeler. Her canlının hükmeden kelimesini duyduğum gibi. Boojohni'nin baskın kelimesi sevgiydi ve bunu bildiğimden onun azarlamasına katlanabiliyordum.

İç çekip yürümeye devam ettim. Boojohni, kısa ve kalın kollarını iki yana açıp önüme geçmek için hızlandı. Yanından geçip yürümeye devam ettim. Zorluk çıkarmaya çalışmıyordum ama hem tartışıp hem dinleyip hem de yürümeyi aynı anda beceremiyordum. Boojohni de yapamıyordu. Ağzını ve bacaklarını aynı anda çalıştırmakta zorlanıyordu. Koluma asıldı.

“Buradan sadece birkaç kilometre ötede savaş var. Bir savaş! Bir kadını saçından sürükleyerek götürmekte hiç tereddüt etmeyecek yüzlerce acımasız adam ve ucube! Özellikle de perilerden armağan gibi ormanda uyuyan birini.”

Başımı sallayarak anladığımı görmesini sağladım. Bu onu sakinleştirmede.

“Baban ormanla sohbet etmek için ne kadar sık kaçıp gittiğini bilse sakalımı keser. Zavallı Boojohni'nin gerçek aşkı ve mutluluğu bulmasını istiyor musun? Sakalım olmadan hangi trol beni beğenir?” Korkudan titredi. Onu şefkatle tutup çekiştirerek yeniden yürümeye başladım.

Kısa bir an, sakalsız kalma ihtimalinin dehşet verici düşüncesi içinde kaybolmuş göründü ve ben de zihnimin Jeru'daki savaşa, babamla danışmanlarının yakından takip ettikleri savaşa kaymasına izin verdim. Kral, karargâhını babamın son çatışma cephesine yakın olan arazisine kurmuştu. Babasının mirasını taşıyan genç kral tahta oturmaktan çok at sırtında öldürmekle zaman geçiriyordu. Ama bu kez ona karşı duran yaratıklar ondan daha kötüydü.

Volgarlar hakkındaki söylentiler muhtemelen abartılı olsa da gerçekten dehşet vericiydi. Bazıları onların, yaşam gücünün aktarılabilir olduğuna inandıklarını, bu yüzden de sadece kan içmek ve et yemek için öldürdüklerini söylüyordu. Sadece Efendi olarak tanınan liderlerinin akbaba gibi kanatları ve jilet kadar keskin

pençeleri vardı. Ordularının üstlerinde uçar ve emirleri yukarıdan verirdi.

Kral Tiras'ın babası olan Jeru Kralı, Bahşedilenleri tasfiye etmiş olsa da Efendi kullanılacak gücü olduğuna inandığı için Jeru Ülkesini istiyordu. Efendi, Jeru topraklarını, Dendar'ı, Porta'yı ve Willa'yı istiyordu. Porta'yı ele geçirmişti. Ardından Dendar'ı da. Ardında hiçbir şey bırakmamıştı.

Şimdi Jeru sınırındaki Kilmorda Vadisi'ndeydi ve Kral Tiras'la askerleri ona karşı koymak için toplanıyorlardı. Babam umutla sadakat arasında sıkışıp kalmıştı. Bir Jeru lorduydu ve Efendi'yle Volgarların bozguna uğramasını istiyordu. Ama aynı zamanda kral olmak da istiyordu. Kral Tiras'ın Volgarların Efendisi'ni ve gaddar ordularını bozguna uğrattıktan sonra ölmesini tercih ediyordu. Böylece tahta çıktığında yağmacı canavarlarla savaşmak zorunda kalmayacaktı.

Annem yaşlı krala ruhunu satacağını ve oğlunu göklerde kaybedeceğini söylemişti. Bunların hiçbiri gerçekleşmemişti. Kral Zoltev ölmüştü, ruhuna ne olduğu hâlâ muallaktaydı, oğlu ise capcanlıydı. Ama babam gelecek yatırımını annemin söylediklerinin gerçekleşeceği üzerine yapıyordu. Tahta çıkacak sonraki kişi oydu. Babam tahta çıkmak istiyordu, bense ondan kurtulmak. Annem ona bir daha konuşmayacağımı ve eğer ben ölürsem onun da öleceğini söylemişti. Babam onun söylediklerinden hiç şüphe duymamıştı ve ben de son on beş yılı hapis geçirmiştım. Babam, sağlıklı olduğuma dair işaretler görmek için endişe içinde beni izliyor ve kaderi benimkine bağlı olduğu için benden nefret ediyordu.

Babam bana her baktığında aynı kelimeyi duyuyordum. Annemin adını. *Meshara*. Bana bakıyor ve annemin uyarısını hatırlıyordu. Sesinde annemin adını duyuyordum ve sonra başını başka tarafa çeviriyordu. Her seferinde.

Başını başka tarafa çevirmesinin sebebi anneme benzemem değildi. Annem güzeldi. Ben değildim. Gözlerim yavan bir griydi. Gökyüzü gibi mavi ya da deniz gibi yeşil değil. Gri. Tenim soluktu,

saçım açık kahverengiydi. Annem kül rengi derdi. Ne canlı ne de koyu bir renk. Tıpkı köşeye büzülüp masamın altındaki kırıntıları çalmak için uyumamı bekleyen küçük, kahverengi fare gibi gösterişsiz bir kahve tonu. Ten rengim benim gibi sıradan ve iddiasızdı. Solgun. Ölgün. Öylesine suskundum ki asla tamamen görünmüyordum. Belli belirsiz, gri bir hayalettim.

Boojohni sanki düşüncelerimi duymuş gibi, “Sandığın kadar görünmez değilsin,” diye kızdı. “Bu sabah ortadan kaybolduğunu fark eden tek kişi ben değildim. Tuhaf şeyler oluyor. Ahır işçilerinden biri olan Mertin şafaktan hemen sonra samanların arasında minik bir bebek gibi cırlıçıplak yatarken bulundu. Atlardan biri de kayıp, babanın en sevdiği boz at. Sonra Bethe mutfak bölümüne bağırarak odanın boş olduğunu, yatağında yatılmadığını iddia etti. Ben seni bulup getirene kadar bu konuda çenesini tutacağına dair ona yemin ettirdim ve görünen o ki buldum da.”

Başımı iki yana sallayarak iç çektim. Bethe benim hizmetçimdi. Ortılığı telaşlandırmaya çok meyilliydi ama boz atın çalınması üzücüydü. İyi bir attı ve çalınması hiç hoşuma gitmedi.

Gözlerime dokundum ve ellerimi kullanarak bir soru sordum. Boojohni hemen anlayarak cevapladı.

“Kimse bir şey görmedi... Ahırdan koşarak çıkan zavallı Mertin’in kıcı dışında,” dedi kıs kıs gülererek.

Tepeden tırnağa tüm giysilerimi işaret ettim. *Hepsi mi?*

“Evet. Hepsi. Çizmeler, pantolon, gömlek ve elbette pelerin. Mertin’in iç çamaşırı giyme zahmetine girdiğini sanmıyorum.”

Mertin’in iç çamaşırları düşüncesi hoşuma gitmediğinden yüzümü buruşturdum. Huysuz, iriyarı bir adamdı ve vücudunda küçük bir halı dokumaya yetecek kadar kıl vardı. Ama atlar konusunda iyiydi ve bulaşılmaması gereken bir adamdı. Birinin onu uyandırmadan giysilerini çaldığını düşündüm.

“Mertin, atın kaybolduğunu fark edene kadar ona eşek şakası yapıldığını düşündü. Artık gülmüyor. Nöbet sırasında içtiği için kırbaçlanacak. İçmediğini iddia ediyor. En azından kendinden ge-

ecek kadar içmediğini. Kafasında kocaman bir şişlik var, bu yüz-
den birinin ona vurduđunu düşünmeye meyilliyim.”

Bu daha mantıklı geliyordu, başımla onayladım.

“Baban hiç mutlu değil. Zaten sınırdaki savaş yüzünden gergin.
Dün gece etrafta bir sürü hırsızla ormanda uyuduğundan söz et-
meyeceđiz.”

En kestirme yol olmamasına rağmen yoldan uzaklaşıp ağaçların
arasına girerek konuşmadan hızla yürümeye başladık. Boojohni,
işlerine gitmek için çoktan yola koyulmuş erkencilere görünmek
istemediğimi anlamıştı. Geceyi Mertin’le samanlarda yuvarlanarak
geçirmişim gibi darmadağınık ve gözlerim yarı kapalı bir hâlde bu
saatte dışarıda, bu civarda olmam için hiçbir sebep yoktu.

Babamın şatosu, güneyi yarım daire biçiminde sıralanmış bir-
kaç küçük köyle, kuzeyi ise araziler ve ormanla çevrelenmiş bir
tepedeydi. Şatoya giden tek yol sarp dađdan dimdik inen ve Cor-
vyn’in yukarı vadisinin kenarından geçen bir yamaçtı. Verimli bir
araziydi, çok güzel ve nefes kesiciydi ve dođal bir manzaraıyla güçlü
koruma altına alınmıştı. Ama Volgarlar kanatlı yaratıklardı. Eğer
sınırdaki ordu onları uzak tutmayı başaramazsa ne sarp kayalar
ne de yüksek tepeler onlara engel olabilirdi. Kilmorda Vadisi’nde-
ki cepheden sadece otuz kilometre uzaktaydık ve endişe içindeki
babam danışmanlarıyla sürekli konuşmasına rağmen Kral Tiras’ın
Volgarları yenmesine yardım etmek için tek bir asker dahi gönder-
memişti.

Şato küçük bir şehir gibiydi. İki nalbant, bir kasap, bir değir-
men, bir eczane, bir matbaa, bir terzi, fırınlar, dokumacılar, ima-
latılar ve şifacılar... Hiçbirinin de doğaüstü güçleri yoktu. Yete-
nekler kabul edilebilirdi. Mistik hünerlerse istenmiyordu. Herkes
ne kadar temkinli ve yararlı olduğunu gösterme konusunda çok
hassastı, bunun sonucu olarak benim de tek arzum büyüdüđimde
değerli olmaktı.

Bana hiç okuma ve yazma öğretilmedi. Babam buna izin ver-
medi. Ne biçimde olursa olsun kelimeleri bana vermekten korku-

yordu ve insanlar konuşmasam bile anladığımı genelde unutuyor ve yanımda rahatça konuşuyordu. Bu sayede dinleyerek ve izleyerek çok şey öğrendim. Şatomuzun yaşlı kadınlarıyla çok zaman geçirdim, hiç okula gitmeyen ama yüzlerce farklı yolla eğitim almış kadınlarla. Onlardan şifalı otlarla tedavi etmeyi ve acıyı dokunarak dindirmeyi öğrendim. Bilgeliği ve ihtiyatlı olmayı öğrendim. Sabırla kabullenmeyi ve sessizce beklemeyi öğrendim. Neden olduğundan emin değildim ama yüreğimin bir köşesinde annemin söylediği o ânı bir gün gelecekmiş gibi bekliyordum.

Kukuletam hâlâ başımda, kimseyle göz göze gelmemeye çalışarak şatonun arka tarafından Boojohni'yle mutfak bölümüne girdiğimde Bethe avazı çıktığı kadar bağırarak, "Bir avcı sizi kaçırdı diye düşündük," dedi. İç çektim. Kimseye görünmeden yukarı sıvışmayı umut etmiştim ama anlaşılan kâhya Madam Pattersley ve hizmetçim yolumuzu gözlüyormuş.

Boojohni, "Volgarlardan birinin küçük Lark'la ne işi olur ki?" diye çıkıştı. "Sıskanın teki. Asıl seni alıp götürmesi gerekirdi, Bethe. Ama bu biraz zor olurdu." Boojohni göz kırparak Bethe'nin geniş kalçasına bir şaplak attı. Bethe de ona vurarak karşılık verdi ve beni tamamen unuttu ki Boojohni'nin de amacı buydu zaten ama babamın kâhyasının elinden bu kadar kolay kurtulamadım. Birden üstüme çullanıp kukuletaı başımdan hızla çekti. Saçımın hâlini görünce nefesi kesildi.

"Küçükhanım! Neredeydiniz?"

Cevap veremiyor olmak çok rahatlatıcıydı. Omuz silkerek saçlarımı açmaya ve buklelere takılmış ince dal parçalarıyla yaprakları çıkarmaya başladım.

Bethe, "Bir erkekle birlikteydiniz," diye ciyakladı. "Geceyi ormanda bir erkekle geçirdiniz."

Boojohni, "Böyle bir şey yapmadı," diye homurdandı ve minnettar bir ifadeyle başını okşadım.

Madam Pattersley erdemli bir tonla, "Babanız bu konuda bilgilendirilmeli, Lark. Ne kadar endişelendiğini biliyorsunuz. Bunu

ondan saklayamam.” Madam Pattersley annemin ölümünden sonraki on beş yılı babamın ilgisini kazanmaya çalışarak geçirmişti. Her şeyi ona söylerdi. Belki de benim babama hiçbir şey söyleyemediğim gerçeğinin telafisiydi bu.

“Neyi benden saklayamazsın?” Babam kapı eşiğinde duruyordu.

“Lark bütün gece dışarıdaydı, lordum,” dedi Madam Pattersley, sesindeki keyif öylesine çınladı ki bu açıklaması yukarıda asılı duran tencere ve tavalara kadar sekti.

Onun da bana bakmasını arzu ederek gözlerimi babama doğru kaldırdım ama o benim yerime Boojohni’ye baktı. Gözlerinin griğinde ve yüzünün düzgün kemik yapısında kendimi görebiliyordum. Feminin olmayan bir zarafeti, sırık olmayan uzun bir boyu ve sıska görünmeyen bir inceliği vardı. Ama aynı zamanda zeki değil kurnaz, kibar değil görgülü, güçlü değil hırslıydı.

Sakin bir tonla, “Bundan hepinizi sorumlu tutuyorum,” dedi. “Ona sürekli göz kulak olunmalı. Bunu biliyorsunuz.”

Kadınlar yerlere kadar eğilerek reverans yaptılar, Boojohni de eğildi ama onun duygularımı paylaştığını hissedebiliyordum. Bu, aramızdaki boşluğa yayıldı. Babam döndü ve başka hiçbir şey söylemeden mutfaktan çıktı.